

100 1917-2017
ARXIU HISTÒRIC
DE LA CIUTAT
BARCELONA

Cent anys al servei
del patrimoni,
la informació,
la recerca
i la cultura

barcelona.cat/arxiuhistoric
Del 25 d'abril de 2017
al 30 d'abril de 2018

ARXIU HISTÒRIC
DE LA CIUTAT
DE BARCELONA

Ajuntament de
Barcelona

Exposició *L'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona. Cent anys al servei del patrimoni, la informació, la recerca i la cultura. Del 25 d'abril de 2017 al 30 d'abril de 2018*

L'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona (AHCB) celebra, l'any 2017, el seu primer centenari. Un acord adoptat pel **Ple municipal de l'Ajuntament el dia 21 de juny de 1917** donava el tret de sortida a la seva creació, amb la finalitat de preservar i posar en valor el patrimoni documental històric de la ciutat.

La riquesa i diversitat dels fons que aplega, amb una cronologia compresa entre els segles IX i XXI, l'han convertit en un **centre arxivístic, patrimonial i cultural de referència**, no només de Barcelona sinó del conjunt del país, i també l'han dotat d'una projecció internacional.

La seu de l'Arxiu Històric és, des de l'any 1922, **la Casa de l'Ardiaca**, un edifici emblemàtic situat al cor de Barcelona, bastit sobre un tram de la muralla romana i transformat al llarg dels segles.

L'exposició central de la celebració del centenari l'AHCB permetrà explicar **els seus orígens, la seva instal·lació a la Casa de l'Ardiaca, els seus fons, la trajectòria i els fets més rellevants** dels cent anys d'existència i la seva **tasca com a centre d'investigació i de promoció i divulgació de la història de Barcelona**.

L'exposició ocuparà, a més del vestíbul de l'AHCB i per primer cop, **espais de la Casa de l'Ardiaca no emprats per a finalitats expositives**: el patí porxat i la galeria superior d'aquest.

En **Sebastià Riera**, arxiver i historiador que ha treballat a l'Arxiu durant més de trenta anys, ha comissariat l'exposició.

Àmbits de l'exposició

L'exposició s'estructura en **cinc àmbits**:

1. **La història de l'Arxiu.** Un recorregut per la història de l'Arxiu, des dels seus orígens (1917) fins l'actualitat passant per les èpoques de dificultats i consolidació (1923-1931), el període republicà i el parèntesi de la Guerra civil, el franquisme i els anys de la Transició. Es para atenció també a la seu de l'Arxiu, la Casa de l'Ardiaca, i les reformes arquitectòniques que s'han aplicat des del 1917 ençà.

2. **Les funcions de l'Arxiu.** La recollida, la conservació i el tractament dels fons documentals, bibliogràfics i hemerogràfics, facilitar-ne la consulta, i difondre el patrimoni documental i la història de la ciutat són les principals funcions de l'AHCB.

3. **Els fons de l'Arxiu.**
 - a. Els **fons documentals** integren l'Arxiu Medieval i Modern, els fons gràfics i els fons orals. El nucli fundacional de l'Arxiu Medieval i Modern el constitueix la **documentació municipal**, des de mitjan segle XII fins al primer terç del segle XIX. Capítol a part mereixen els fons gremials. A més, es conserven **fons privats**, dels segles XIX i XX, cabdals per a la història de la cultura. Els fons gràfics contempnen una cronologia compresa entre els segles XIV i l'actualitat. Des del 1983 es recullen, conserven i difonen **testimonis orals** d'interès per a la història de la ciutat.
 - b. Els **fons bibliogràfics**, recopilats a partir del 1924, han esdevingut la **col·lecció més important especialitzada en la ciutat de Barcelona**. Entre els fons més antics destaquen les obres impreses a Barcelona

entre els segles XV i XVIII i entre els més moderns són importants les col·leccions de guies urbanes i de publicacions d'institucions públiques, partits polítics, acadèmies o col·legis professionals.

- c. **Els fons hemerogràfic**, recopilats a partir de 1923, aplega el repertori **més complet que existeix de la premsa barcelonina**. Apleguen des de les primeres publicacions seriades editades en els segles XVII i XVIII fins la premsa actual. Quant a les revistes, destaquen les primeres publicacions catalanistes, literàries, satíriques o artístiques, així com les revistes de caràcter polític i els setmanaris d'informació general. Són remarcables les publicacions periòdiques editades per entitats, associacions, partits polítics o corporacions professional, amb un relleu especial de la col·lecció de premsa clandestina i de l'exili formada per més d'un miler de títols dels anys 1939 a 1977, i de les revistes d'associacions veïnals.
- d. **Els fons fotogràfic**. El 1924 també es va crear la secció d'Arxiu fotogràfic, que va arribar a ser el millor centre d'aquestes característiques de la ciutat. El 2009, l'Arxiu Fotogràfic va esdevenir un centre autònom integrat a l'Arxiu Municipal de Barcelona

4. Els serveis de l'Arxiu

- a. **El tractament tècnic**: la descripció, restauració i reproducció de documents per garantir-ne al conservació, la consulta i la difusió.
- b. **La consulta i l'accessibilitat als documents**. L'Arxiu disposa d'espais de consulta presencial però també ofereix la pàgina web com a plataforma per accedir a inventaris i catàlegs, a bases de dades i a documents digitalitzats.
- c. **La recerca**. L'AHCB sempre ha promogut **la investigació de la història de Barcelona**: amb la publicació de fonts, l'edició de revistes amb

treballs dels estudiosos o de textos sobre la història de la nostra ciutat o els Congressos d'Història de Barcelona.

d. **La difusió.** L'Arxiu fa una important tasca de divulgació del patrimoni documental i de la història de la ciutat adreçada a diferents tipus de públic mitjançant exposicions, cursos, conferències o visites guiades.

5. **Els treballadors.** Al llarg d'un segle un gran nombre de professionals (arxivers i arxiveres, bibliotecàries, restauradores, auxiliars) han donat a la documentació el tractament tècnic necessari per conservar-la i posar-la a la disposició dels investigadors i del públic en general.

L'exposició està dotada d'un important suport gràfic i la mostra d'alguns exemplars cabdals del fons documental.

